

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 30/2020)

София, 29 юли 2020 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 23.07.2020 г.	3
1.1	Жътва на есенници	3
1.2	Площи и производство на тютюн	4
1.3	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди	4
1.4	Площи и производство на домати в оранжерии, краставици и зеле	5
1.5	Площи и производство от трайни насаждения	5
1.6	Площи и производство от етерично-маслени култури	6
2.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
2.1	Зърнени и маслодайни култури	6
2.2	Внос и износ на плодове и зеленчуци	7
3.	Цени	7
3.1	Зърнени и маслодайни култури	7
3.2	Плодове и зеленчуци	8

Забележка: *Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.*

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 23.07.2020 г.

1.1 Жътва на есенници

По оперативни данни, към 23.07.2020 г. са ожънати 96,1% от площите с пшеница и близо 99% от тези с ечемик и маслодайна рапица. Продукцията от ечемик е с 4,4% над отчетената по същото време на миналата година, вследствие на по-големия размер засети и реколтирани площи. Засега производството на пшеница, маслодайна рапица, ръж и тритикале е с между 6,2% и 33,3% под миналогодишното, поради намаление на средните добиви и/или реколтираните площи до момента.

Жътва на есенници към 23.07.2020 г.

	23.07.2020					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
Пшеница*	1 177 520	1 131 356	96,1%	4 463 071	394	4,1%	8,5%	-18,3%	-24,7%
ечемик (вкл. пролетен)*	138 021	136 382	98,8%	554 978	407	18,5%	20,0%	4,4%	-12,9%
маслодайна рапица*	114 866	113 252	98,6%	254 865	225	-24,9%	-21,5%	-33,3%	-15,1%
ръж	6 861	1 322	19,3%	3 086	233	16,9%	-34,6%	-27,3%	11,0%
тритикале	13 945	8 371	60,3%	25 773	308	1,9%	5,2%	-6,2%	-10,7%

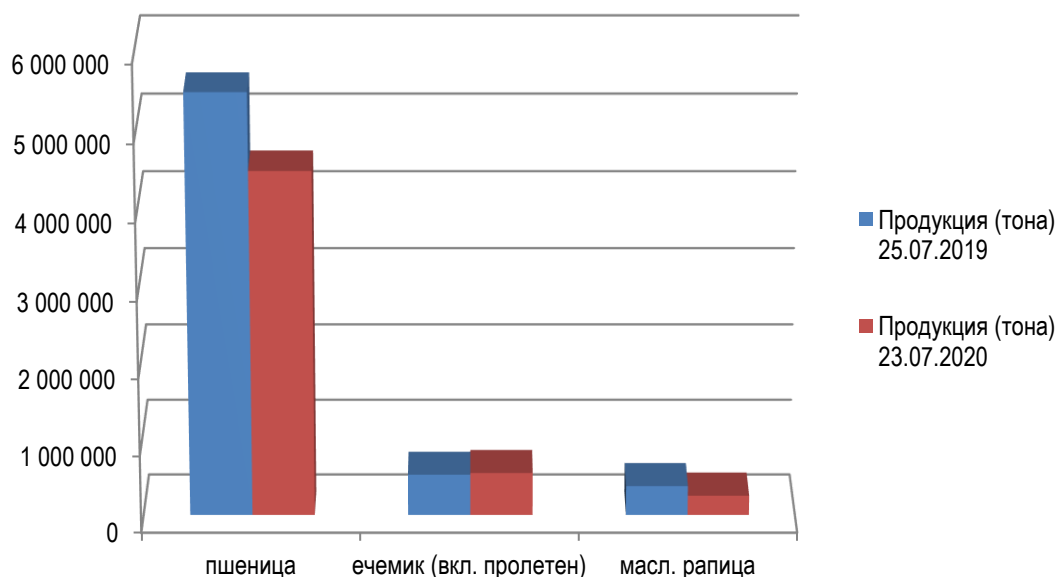
Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

*Информацията е съгласно подадени данни от ОДЗ към 24.07.2020 г.

**Площите за реколтиране при пшеница, ръж и тритикале намаляват поради увеличение на пропадналите площи

Продукция от основни есенни култури към 23.07.2020 г., сравнено със същия период на 2019 г.

1.2 Площи и производство на тютюн

Към 23 юли 2020 г. събраното количество „Ориенталски“ тютюн е със 7,6% повече на годишна база, което се дължи на по-високия добив от единица площ. При по-бърз темп на прибиране на реколтата, на този етап производството на тютюн от типовете „Вирджиния“ и „Бърлей“ бележи ръст от над 40% спрямо година по-рано.

Площи и производство на тютюн към 23.07.2020 г.

	23.07.2020				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	2 614	2 060	1 751	85	-15,3%	-7,5%	7,6%	16,4%
Тютюн-Вирджиния	1 259	484	309	64	251,7%	50,8%	46,4%	-3,0%
Тютюн-Бърлей	280	251	196	78	-84,7%	83,2%	42,0%	-22,0%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

1.3 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

Наблюдаваният по-висок добив от декар до момента допринася за увеличение на производството на картофи с 10,3% в сравнение със същия период на 2019 г.

Засега продукцията от пъпеши, дини, пипер и домати от открити площи изостава с между 23% и 81,4% спрямо година по-рано. Това е свързано донякъде с по-късното прибиране на реколтата тази година.

В края на кампанията по прибиране на ягодите от открити площи се отчита свиване на продукцията с около една трета на годишна база, поради съчетание от по-малко реколтирани площи и по-нисък среден добив.

Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 23.07.2020 г.

	23.07.2020				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	9 532	2 650	45 456	1 715	-6,4%	-16,7%	10,3%	32,4%
домати на открито	2 736	347	2 549	735	-18,4%	-54,4%	-81,4%	-59,2%
пипер на открито	2 565	266	1 221	459	-1,8%	-17,7%	-49,5%	-38,7%
дини	4 618	695	10 567	1 520	24,8%	-35,1%	-42,8%	-11,9%
пъпеши	2 476	465	3 892	837	38,0%	-33,3%	-23,2%	15,1%
ягоди на открито	698	698	5 263	754	-34,7%	-26,0%	-34,8%	-11,9%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

1.4 Площи и производство на домати в оранжерии, краставици и зеле

Към 23.07.2020 г. са добити 15 751 тона оранжерийни домати и 21 433 тона оранжерийни краставици. В ход е второто зареждане с краставици и домати в оранжериите.

Продължава реколтирането на открити площи, засадени с краставици и зеле, като до момента са прибрани съответно 1 929 тона и 7 612 тона.

Площи и производство на оранжерийни домати, краставици (от открити площи и оранжерии) и зеле към 23.07.2020 г.

	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
домати в оранжерии	453	377**	15 751	4 178
краставици в оранжерии	275	295**	21 433	7 265
краставици на открити площи*	774	210	1 929	919
зеле	1 354	289	7 612	2 635

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК

Забележка: За културите оранжерийни домати, краставици и зеле не може да се изчисли изменение на годишна база, тъй като те са включени в оперативното наблюдение от 2020 г.

* вкл. и корнишони

** Данните са за разгънати реколтирани площи.

1.5 Площи и производство от трайни насаждения

Последните оперативни данни сочат увеличение на продукцията от череша и вишна респективно с 24,4% и 53,6% на годишна база. И при двете овощни култури се наблюдава нарастване както на реколтираните площи, така и на средните добиви. Още по-значителен ръст спрямо година по-рано се отчита по отношение на събраните количества сливи и круши - съответно със 76,9% и близо три пъти, но при тях кампанията е все още в начален етап.

До този момент производството на малини, кайсии и праскови изостава с между 25% и 71,1% спрямо миналогодишното. При кайсиите и прасковите това е отчасти вследствие на по-късно прибиране на реколтата, а при малините - изцяло в резултат на по-ниския среден добив.

Площи и производство от трайни насаждения към 23.07.2020 г.

	23.07.2020				Изменение на годишна база, %		
	Засадени площи (вкл. млади, неплододаващи) (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
круши	604	20	98	490	112,8%	188,2%	34,2%
праскови	2 951	777	4 191	539	-60,1%	-71,1%	-27,7%
сливи	11 139	345	2 086	605	13,6%	76,9%	55,9%
череша	10 881	9 756	48 213	494	18,3%	24,4%	5,1%
вишна	1 594	1 051	4 041	384	27,5%	53,6%	20,4%

	23.07.2020				Изменение на годишна база, %		
	Засадени площи (вкл. млади, неплододаващи) (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
кайсии	3 110	1 628	6 026	370	-21,9%	-49,6%	-35,5%
малини	1 940	628	1 010	161	16,8%	-25,0%	-35,6%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

1.6 Площи и производство от етерично-маслени култури

Към 23 юли 2020 г. добивът на лавандула възлиза на 49,4 хил. тона - с близо 21% по-малко на годишна база, поради понижаване на средния добив.

Площи и производство от етерично-маслени култури към 23.07.2020 г.

	23.07.2020				Изменение на годишна база, %		
	Засадени площи (вкл. млади, неплододаващи) (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
лавандула	20 889	12 935	49 404	382	7,4%	-20,7%	-26,1%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

2. Външна търговия с основни земеделски култури

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

2020/21 пазарна година

През периода 19 -26 юли 2020 г. през Пристанище Варна¹ са изнесени 154,5 хил. тона пшеница, вследствие на което общият експорт от началото на новата 2020/21 пазарна година до момента вече изпреварва с 1,3% миналогодишния. На този етап износет на ечемик през порта бележи ръст от над пет пъти на годишна база. Все още не са преминавали товари с рапица от новата реколта.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	29.06.2019 – 26.07.2019	29.06.2020 – 26.07.2020	Изменение на годишна база
пшеница	242 224	245 413	1,3%
ечемик	10 015	50 660	405,8%
рапица	0	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевича и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

Засега не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2020 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

2019/20 пазарна година

При липса на преминали количества през последната седмица, общият износ на царевица и слънчоглед през Пристанище Варна от началото на септември 2019 г. до 26 юли 2020 г. намалява респективно със 17,4% и 29,3% на годишна база.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	03.09.2018 – 26.07.2019	03.09.2019 – 26.07.2020	Изменение на годишна база
царевица	706 265	583 306	-17,4%
слънчоглед	117 609	83 116	-29,3%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2019 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

От началото на съответните пазарни години досега не е отчетен внос на зърнени и маслодайни култури през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 28/2020, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за м. май 2020 г.

2.2 Внос и износ на плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 28/2020, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 22 юли 2020 г. като цяло се наблюдава леко нарастване на средните изкупни цени на основните зърнени и маслодайни култури в страната на седмична база, в рамките на 0,5% (слънчоглед) – 3,7% (фуражна пшеница). Единствено царевицата се изкупува на малко по-ниска цена, с 0,3%.

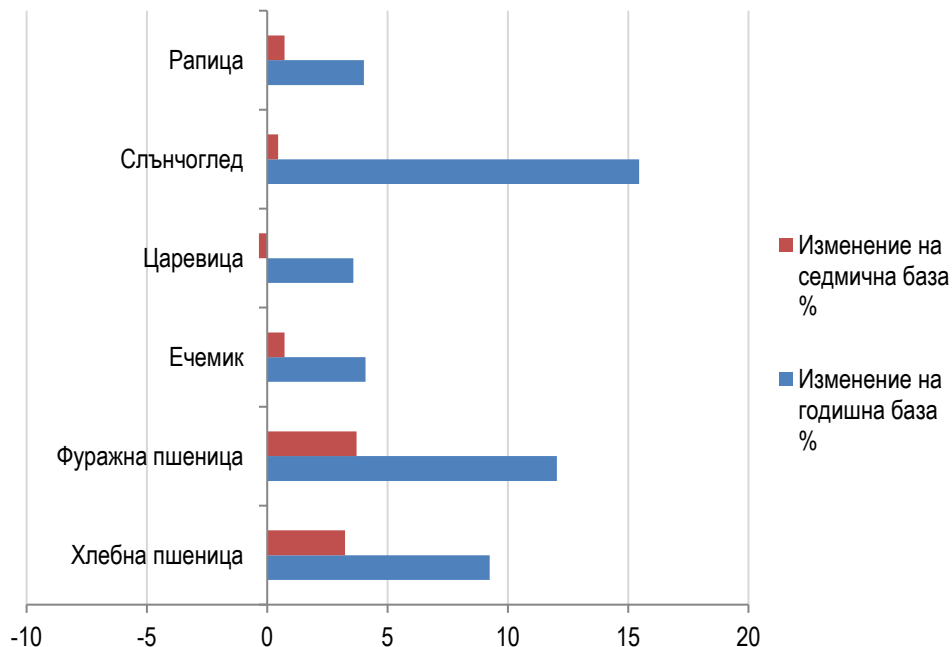
Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 22.07.2020 г., лв./тон без ДДС

	24.07.2019	15.07.2020	22.07.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
хлебна пшеница	292	309	319	9,2	3,2
фуражна пшеница	274	296	307	12,0	3,7
ечемик	269	278	280	4,1	0,7
царевица	279	290	289	3,6	-0,3
слънчоглед	576	662	665	15,5	0,5
рапица	671	693	698	4,0	0,7

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

Сравнявайки със същия период на миналата година, пшеницата (хлебна и фуражна) и слънчогледът са поскъпнали с между 9,2% и 15,5%, а ечемикът, царевицата и рапицата – с около 4%.

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 22.07.2020 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

В рамките на последната седмица средните цени на едро на домати (оранжерийни и внос) и ябълките на тържищата се понижават с между 4,1% и 8,7%. Същевременно, зелето поскъпва с 16,4%, а оранжерийните краставици и картофите от стара реколта – респективно с 1% и 3%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 24.07.2020 г., лв./кг

	26.07.2019	17.07.2020	24.07.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	*	0,67	0,69	-	3,0
картофи (пресни)	0,83	0,61	*	-	-
домати (оранжерийни)	2,18	1,47	1,37	-37,2	-6,8
домати (внос)	*	1,46	1,40	-	-4,1
краставици (оранжерийни)	2,40	0,99	1,00	-58,3	1,0
пипер (зелен)	1,45	*	1,25	-13,8	-
пипер (червен)	*	*	2,07	-	-
зеле	0,45	0,55	0,64	42,2	16,4
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	1,26	*	1,25	-0,8	-
череша	*	2,30	*	-	-
ябълки	1,00	2,19	2,00	100,0	-8,7
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Към 24 юли 2020 г. цените на едро на зелето и ябълките продължават да се движат значително над миналогодишните, съответно с 42,2% и два пъти. Чувствително поевтиняване спрямо година по-рано се отчита при зеления пипер и оранжерийните домати и краставици - от 13,8% до 58,3%, а незначително – при прасковите (с 0,8%).

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 24.07.2020 г.

